

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre	10 11 — kr.
Felévre	5 " — "
Negyedévre	2 " 50 " — "
Egy hónapra	1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
 Főmunkatárs: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:
 Négyhetes kis hirdetés 5 kr. Nagyon nagy terjedelmű és többzetű hirdetések alkalmán szerinti jutányos áron vétetnek föl. Bélyeg-díjmal den külön bejegyzést 30 kr.

A német császár nálunk.

Debreczen, szept. 13.

(k.) II. Vilmos német császár tegnap délután óta a tatai várkastélyban királyunk vendége. Felhangzottak immár az üdvözlő ágyulóvések, ki is pihente, ha voltak — az utazás fáradságait, ma már gyönyörködik a fejedelmek legkedveltebb mulatságában, a hadgyakorlatokban. Minket azonban ezek a részletek vajmi kevésbé érdekelnek.

Sokkal fontosabbnak tetszik előttünk látogatásának az a része, amelyet Budapesten, az ország székes fővárosában fog tölteni, mert ott lesz alkalma megismerkedni a magyar állami élet főbb embereivel, képviselőivel s a magyar viszonyokkal általában. A német császár véleményére sokat kellene adnunk akkor is, ha nem ez a rendkívüli tehetségű szép, tetterős fiatal férfi viselné azt a méltóságot, s hohenzollerni II. Vilmos véleménye még akkor is számba veendő volna, ha nem Europa leghatalmasabb uralkodója, hanem a nagyatyja által mediatizált apró német fejedelmek valamelyikének utódja lenne: mert Vilmos császár mint ember sem akarja.

Érdeklődéssel és hámulattal tekint rá egy egész világ. Uralkodó, akinek van akarata, van szíve s helyén van mindakettő. Igaz, mi köztünk, magyarok közt nehéz volna megélnie, mert haj-

lamai nem igen türik meg a plebs dik-tálását a feje felett s nem igen vett volna szívesen egy-egy olyan fogadtatást, mint a budapesti közönség rendezett Wekerlénék első lemondása után, hanem igaz, hogy mint a magyar trón örököse gyermekkorában is más viszonyokat látott volna maga körül — s a tapasztalat azt mutatja, hogy Vilmos császár jó politikus, tud számolni a viszonyokkal s anélkül hogy elveiből s azok megvalósítására törő lelkesedéséből engedne: mindig meg tudja találni a kellő módot a legjobb, a legigazabb megoldásra.

S midőn ezen általánosságokat papírra vetjük, nem kerülheti el figyelmünket az a jelenség, amelyet éppen ez a budapesti látogatás hozott felszínre. Szociálistáink ugyanis tüntető körmenetet terveznek «a zsarnok uralkodó» ellen s ha a rendőrség meg nem engedné, átlutakon akarják ellenszenvüket kimutatni. Történjék bármi, ez a jelenség nagyfontosságú. A szociálisták ezzel megmutatták, hogy haragszanak rá, azaz van okuk tartani tőle: ha pedig meg is tesszik, a német császár újabb tápot nyer célja kivitelében, hogy megoldja s anyagot arra, hogy helyesen oldja meg a szociális kérdést.

Mert erre, — a jövő világának megteremtésére, az elkerülhetetlenül bekövetkezendő szociális forradalomnak vér nélkül leendő keresztülvitelére van

predestinálva II. Vilmos, — s ő ezt tudja, s mi több, feltett szándéka tenni legfőbb, hatalmánál és egyéni tehetségénél fogva képes is reá.

Erre kell neki a béke s erre kell békében a hadsereg, a melyen kívül lelkének egy szent egy magasztos szikrája az ő legtöbb támasza: erős nemzeti érzése! »Egy ur van az országban és az én vagyok, a német császár s a kinek ez nem tetszik, rugja le saruról a német port!« mondta öt évvel ezelőtt egy tószájában, — és a kardjára ütött. Azt hittük ez után, hogy hadseregeket fog szervezni a nemzetközi szociálisták ellen, mikor a legelső katonai javaslatát leszavazták: de nem tette, hanem e helyett kiadta a jelszót: ne németül beszélő görögöket és rómaiakat, hanem németeket neveljenek a z iskolában! s a nevelést elkezdte magán, megismerte nemzetét, annak céljait s most öntudatosan törekszik célja felé, hogy megoldja a szociális kérdést: eszközül használja munkájában magukat a szociálistákat, az ő legnagyobb ellenségeit is.

Ezért érdekel éppen a budapesti szociálisták mozgalma, mert Vilmos császár világot járván meg akarja ismerni az embert a maga belső mivoltában, hogy meg tudja találni bajának orvosságait is s ha látni fogja az uri pompát, a fényt, a melyet a magyar nemzet az

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A tatai királynapok.

Irta: Perle Imre.

A főváros szomszédságában kies vidéken fekvő kis város, a magyar Epsom, vagy, ha úgy tetszik, a magyar Babelsberg tegnap óta három uralkodó látogatását fogadja. Hónapok óta dolgoztak a munkás kezek, hogy mire elérkezik a várva-várt nap mindennel elkészüljenek. Királyunknak a németek fiatal császára és régi öreg barátja, a szász király a vendégei. A természet bőségesen megáldotta a királyváros város fekvését pazar adományaival. Az egész város mintha kertben épült volna. Kisebb nagyobb tavak is vannak itt s ezek közül kiválik a regényes nagy tó, melynek sima tükre hattyúk uszkálnak. Van erdeje s hegyeit évszázados gazdag koronájú fák sűrűen borítják. A mit a természet már oly régen megtett, az emberek is lazas sietséggel igyekeznek a város csinosításán. Mint másfelé, úgy náluk is gázvilágítás, kövezetjavítás, telefonhálózat, utcájelzés lesznek a királylátogatás maradandó vívmányai.

Munka, sürgés-forgás folyik a városban és az ősi kastélyban egyaránt, hol tatai tartózkodásuk alatt királyunk és Vilmos császár fognak lakni. Fáradságot, kölséget nem kimél a kastély fiatal ura Esterházy Ferencz gróf,

az elhunyt »Graf Niki« birtokainak örököse, az új földesur, ki 90.000 hold birtokán gazdálkodik, mely terület fölér nem egy német fejedelem territoriumával. Ezt hagyta örökül a nemrégiben elhalt nagybátyja, öcsésének furesa végrendeletében, melyben, hogy a többi ne is említem, ilyen pont is akad: a tavak az mind Ferencz grófé, a halállomány Móricz grófé; másnak hagyta a színházépületet, és ismét másnak a színház leltarát. Eredeti egyéniség volt ez a »Graf Niki«, ki azzal dicsekedhetett, hogy királyja is barátjának szállította. Gavallér volt tetőtől-talpig, s e mellett egész életében abban a hirben állt, hogy minden től idegenkedik, a mi magyar. Pedig szerette hazáját ő is, de persze a saját egyéniségéhez mért módon es alakban s ez az egyéniség szó, a mi szó németes jellegű volt, de a magyarság elleni idegenkedésig nem ment. Így például igaz, hogy gyönyörű csarnokot emelt a német Tháliának de azért nem egy magyar művész az ő bökere-zőségének köszönhetette kiképeztetését. Nagy volt benne a családi büszkeség, szinte szerte-len nagy s ennek a révén sok kellemetlenséget csinált olykor magának. Érdekes alak volt egész életén át s egyéniségét megőrizte mind-haláláig. Mikor halálát közeledni érezte, a tatai versenytisztáló tulajdonosa odatolta karosszé-két az ablakhoz s a parancsára elővezetett délezgetartású paripájában gyönyörködött meg-tört tekintete. Így vett búcsút az árnyékvilágtól s ennek a néhai különöz földesurnak a

palotájában van most a hatalmas uralkodók találkozósa.

Különbön Tata nem első ízben lát koronás főket. Nagy idők nagy eseménye nyerte fináléját az ódon kastély emeletén lévő kis kapornában. Ugy hozta magával a bonyodalmas sors, hogy ezen az immár történelmi nevezetességű helyen írta alá Ferencz császár a bécsi béke pontozatait, melyek éppen nem járultak hozzá Ausztria dicsőségének emeléséhez. Vilmos császár butorait a bécsi Hofburg-ból szállították Tatára. A király butorairól az új földesur gondoskodott.

Királyunk is járt már egyszer a tatai várban. Huszonhárom éve annak, az 1874. hadgyakorlatok alkalmával történt. Ebből az alkalomból a vendéglátó »Graf Niki« kivonult a kastélyból s az angol kertben épült kis házikóba költözött át, ugyanúgy fog tenni a mostani földesur.

Hogy az elhunyt különöz gróf még sem volt olyan közönyös a nemzeti iránnyal szemben, mutatják a következők. Ugyanis régóta foglalkozott azzal az eszmével, hogy ő felsége jelenlétében fogja leleplezni Mátyás király szobrát a tatai kastélyban.

Gyakran mondta baráti körben, mennyire örül kedvelt tervének s mily ünnep lesz az mikor a most élő magyar király előtt a 400 év előtt élt utolsó nagyhatalmu magyar király szobra fog felmagaslani. Az elhunyt gróf sokat is járt a szobor alkotójának, Stroblnak műtermébe. A szobormű a tavaszra el is ké-

ő tiszteletére kifejt, érdemes dolognak fogja tartani észrevenni a nyomornak habár erőszakos és a felszín hazugságaival beszennyezett, de belsőleg mégis igaz feljajdulását is.

Vilmos császár az emberek és nemzetek megismerése végett járja a világot: üdvözljük azért, midőn mi közénk érkezett. Üdvözljük, mert tudjuk azt, hogy ő a maga szemével lát s tapasztalataiból, benyomásaiból nem csinál titkot, hisszük tehát, hogy igaz meggyőződést visz haza nemzetünkről sőt talán még haza sem viszi, hanem itt hagyja mi nálunk, királyunknál teszi le, a kibonyára szívesen veszi fiatal barátjának tapasztalatait: úgy is kevés igaz szót van alkalma hallani.

Mi meg vagyunk győződve arról, hogy Vilmos császár magyarországi látogatása a magyar függetlenség eszméjének nagy hasznára van s talán világot átalakító célzatai megvalósításának eszközeit keresvén sem hiába jött mi hozzánk.

Üdvözljük Magyarországot hatalmas vendégét!

BELFÖLD.

A parlamenti szünet vége felé közeledvén, a politikai élet immar kezd megélni a fővárosban. Különösen a szabadelvű párt tagjai közül tertek már sokan vissza, úgy hogy a Lloyd palota térségében minden este nagyobb társaság gyűlik össze. A hangulat nem valami emelkedett a pártban, a választókerületekben szerzett tapasztalatok különben sem alkalmasak arra, hogy rózsás hangulatot keltsenek a párt hívei körében. A párt nagy aggodalommal van a költségvetéssel szemben, a mi teljesen igazolt, mert nagyon sok helyi érdekű ígéret, ezek között több olyan, amelynek némely képviselő a mandátumát köszönhetette, teljesítetlen maradt. A Debreczen ama híre, melylyel tudtul adtuk, hogy a kormány

tagjai között a költségvetés előterjesztésénél éles differenciák tűntek ki, mindenben megbizonyosodtak. A pénzügyminiszter makacsabb, mint valaha, egyetlen egy tarczával sem akarja megengedni, hogy a tavalyi kereteken túlterjeszkedjék a reszortminiszter. — Lényeges emelkedést mutatnak fel báró Dániel Ernő, Darányi Ignác és Wlassics Gyula előirányzatai s eddig nem sikerült a pénzügyminisztert meggyőzni, hogy követeléseik mellőzhetlenek. A költségvetési előirányzat felett való tárgyalások nehéz menete miatt, nem is valószínű, hogy Lukács László pénzügyminiszter a költségvetést ebben a hónapban bemutathassa.

A delegációk. A miniszterelnök a legutóbbi minisztertanácsban adott számot bécsi utjáról. Bánffy azért jart fenn Bécsben, hogy az osztrák kormányval egyetértve megállapítsák a delegációk összehívásának időpontját. Az osztrák kormány azonban oly zavarosnak tartja a helyzetet, hogy megállapodásra emiatt nem juthattak. Ezért ma még azt sem tudni, hogy az országgyűlés két haza mikor választja meg a delegációba küldendő tagjait. Badeni reméli, hogy mielőtt a reichsrat megalkul, nem lesz semmi akadály a delegáció megválasztásának. Kiszélték azt a módozatot, hogy Ausztriában nem az országgyűlés összesége választja a delegációt, hanem az egyes tartományok szerint választanak képviselőket a delegációba. Ebből sejtetheti, minő taktikát szándékozik követni Badeni, hogy delegációt kapjon a közös budget megadására. — Hogy milyen kétséges tervének a sikere, azt legjobban mutatja a magyar minisztertanácsnak negatív eredménye a magyar delegáció megválasztására nézve.

Horvát zászló affér. A horvát ellenzék, mely a választásoknál nagy vereséget szenvedett, sehogyan tud belenyugodni helyzetébe. Megragad minden alkalmat, hogy tüntessen a bán és mindazok ellen, a kik Horvátországnak Magyarországhoz való tartozandóságát jónak és üdvösnek ismerik el. Most olyan eszközökhöz folyamodtak, amely igazán mutatja, milyen ostoba néha a tömeg és milyen lehet félrevezetni. Az ellenzéki vezérek ugyanis elhittették a Károlyvárostól délre lakó keleti ortodox hitvallásúakkal, hogy a horvát szlovén és szerb zászló, melyek csak a színek sorrendjében különböznek egymástól, volta-

képen magyar jelvény s a horvát kormány csak azért akarja ezt a középületekre és nyilvános helyekre kitűzteni, hogy kerülő uton lopja be a magyar nemzeti színeket Horvátországba. Akarmilyen komikusan és hihetlenül hangzik is, a megtévesztett tömeg hitt a ravasz hazudozásnak és véres összeütközések árán is igyekezett megakadályozni az említett lobogóknak templomaikra való kitűzését. Persze nem használt, a lobogókat karhatalommal mégis kitűzték s így újabb összeütközések várhatók Károlyváros tájékán. Komoly jelleget ad ennek a butaságból fakadt mozgalomnak az, hogy a papok nem akarják elárulni, kik voltak az igaztók. — A horvát kormány egyébképpen megtett minden intézkedést, hogy a veszedelmessé válható agitációnak elejét vegye.

A vitás tengerszem ügye A Lembergben megjelenő Kurjer Lwowszki a vitás tengerszem ügyéről feltűnést keltő cikket közöl, melyben azt mondja, hogy nem lehet tudni, milyen döntést fog ezen ügyben hozni a közeli jövőre. A lengyeleknek a tengerszemre világos jogigényük ellen, főleg a porosz Hohenlohe herceg kezei a fő mozgató. A lengyelek érdekében igen sokat irt már Hüber Ferencz budapesti lakos, ki most is cikket tett közre a Przeglad Wsrochpolski-ban és kit nemrég a rapperswyli lengyel muzeum levelező tagjaul választott. Hüber már 1895 júniusban cikket tett közre egy budapesti politikai hetilapban, erősen véde a lengyel érdekeket a vitás tengerszem ügyében. Többször értekezett a belügyminiszteriumban Székely osztálytanácsossal, ki legutóbb azt mondta neki: »Biztosítom önt, hogy a magyar kormány semmi sulyt sem fektet a tengerszem bírására, mert e köntömg nem hoz az államnak 20 forint hasznát, de meg kell védnünk a magyar állam presztizsét.« Hüber értekezett, illetve oly emberekhez fordult, minők: Tisza Kálmán Szilágyi Dezso, Berzeviczy, Jókai, Apponyi Wekerle, Thaly Kalman, kiktől azon biztosítás kaptak, hogy a lengyelek kívánságának teljesen elégtételt.

Változások a horvát kormányban. A N. Fr. Presse arról értesül, hogy a bannak szabadságáról való visszatérése után a vallás és közokt. osztály főnökének megüresedett állására Pliverics képviselőt és egyetemi tanárt fogják kinevezni. Klein igazságügyi

szült, de Maecenása, kinek agyában a terv megfogalmazott, időközben csöndes ember lett — megtért őseihez a pápai sirboltba.

Huszonhárom éve az utolsó királylátogatásnak, most 23 év múlva az ifjú utód fogadja a királyt. A gyönyörűen gondozott angolkert végén galyakkal s trikolorokkal ékesített várótermen át, ugyanazon a helyen, hol az elköltözött előd fogadta annak idején királyt — a fogadás itt volt most ugyanazon a helyen s ugyanazzal a hódolattal.

Huszonhárom év nagy idő. Változást is jelent Tata életében. A mikor utóljára jár ott az uralkodó, még nem volt elkülönítve a város a kastélytól, cukorgyár emelkedett az időközben épült famózus német színház helyén park is csak keletkezében volt, akert sem segélyezte, bágyadt mécsvilágnál botorkáltak a lakosok, telefontórok sem hálózták be a csöndes utcákat, kövezetnek is csak hírel hallották. Azóta sok minden megváltozott, sőt megváltoztak az emberek is. Az akkor férfikora delén álló király is galambósz lett immár és új nemzedéket látott felnőni országában és városaiban. Új nemzedék fogadja őt Tatán is, ám a hódolat és a szeretet, mely környezi az még a régi. A tatai fejedelmi napok története a magyar nép dinasztikus érzésének is bizonyossága az egész világ előtt.

A super-gentry kisasszony.

Írta: **Gottier Lajos.**

Mióta Póka Ella jegyet váltott Tokicsán Kristóffa, mindennaposok voltak a jelenetek Ella és az édes anyja között. Nem mintha

őzv Pókáné nem lett volna megelégedve a partival. Ellenkezőleg.

A gazdag örömeny éppen kapóra jött az ő akaratos, érett, szép leányának, a ki negyedszázados elete alatt öntudatos modorával annyi sok izgalmat okozott az édes anyjának.

Most is csak az Ella hallatlan nyakassága miatt volt baj örökösen. Mert hogy folytonos nézeteltérés volt anya és leány között, a kelengye vásárlása közben, 15.000 forintot szántak erre, és 5000 forint készpénzt kap a leány azonfelül. Noha Tokicsán, a kit rengeteg vagyona miatt, csak az »örömeny magánas« néven ösmert az egész világ, nem szorult az Ella pénzére.

— Nagyon csalódol, anyám, ha azt hiszed hogy én abban a lehetetlen színű selyem ruhában látogatásokat fogok tenni, a mit te választottál nekem.

Igy Ella, a mikor együtt robotoltak boltból-boltba, a főváros aszfaltján. Míg a vastag bajusza örömeny ott kullogott mellettök.

— A jó Isten áldjon meg! hát miért nem szóltál a boltban, míg le nem vágattam a szövetet? Most már mit csináljunk vele?

— Mikor veled nem lehetett a boltban beszélni. Es a magas, barna szép leány, királypói tartással lépkedett völgenye oldalán. Kaczkiasan megemelve csipkés szoknyája szélét, mely alól formás bokái kandrkáltak elő.

— Hallja Tokicsán! hogy velem nem lehetett a boltban beszélni! Maga is bele választott, a mikor Ellát megkérte feleségül.

A boldog völgeny nem felelt rá semmit, csak sunyi módon mosolygott a bajusza alól. Nyilván azt gondolta magában, hogy majd másképp lesz az esküvő után.

Különben azt a legjobb akarat mellett sem lehetett volna ráfogni a jegyesekre, hogy valami tulságosan szerelmesek egymásba. Az örömenynek, a ki a leányos mamák allandó czéltáblája volt, roppantul imponált az Ella föl sem vevő viselete, a melylyel az vele bánt, ismeretségű első perczé óta. S egyszerűen elhatározta, hogy magáévá teszi. Birni kívánta őt.

Mint a hogy megvett volna egy ragyogó ékszer, melyet a kirakóban látott meg, vagy pardon! a drasztikus hasonlatért! egy pompás fajtlovat.

Ugy történt, hogy mikor a híres megyebál után, a fel vármegyé ott volt Stipkovicsekéknél korhelyelesen, az egyik Stipkovic fia fölünően sokat foglalkozott Ellával, a mi szemmel láthatólag bosszantotta az örömeny mágnást.

Noha arra gondolni is örülség lett volna, hogy Tokicsán, a milliomos, a ki azonfelül javakorbéli szép szál legény volt, kosarat kapjon, azért egyenesen megkérni meg sem merészelte a super-gentry kisasszonyt, a mint Póka Ellát általában neveztek.

S egész tervszerűen járt el, a mikor vesztett fogadás fejében (valami csekélység fölött fogadtak, megelőző napon a balban a lánynya) tehát, Tokicsán, a vesztett fogadás fejében legokosabbnak találta lekapcsolni óralanczaról azt a híres szép szoliter gyémánt gyűrűt, a melyet még az anyjától örökölt s oda nyújtotta Ellának, a mikor az egy pillanatra egyedül maradt, a kandalló mellett, hogy Stipkovic Lenczít elhívták inni a korhelyek, a szomszédos ebédlőbe.

A lány csodálkozva nézett rá.

osztályfőnök helyét pedig Jurkovicssal, Pomesegye vármegye főispánjával fogják betölteni.

KÜLFÖLD.

A reichsrath új ülészaka. Az osztrák hivatalos lap, a „Wiener Zeitung” szombati száma császári pátenst közöl, amely szeptember 23-án hívja össze a reichsrathot.

Homburg és Tata. Az olasz királyi pár immár elutazott Homburgból. Az olasz lapok tulnyomó része azt hirdeti, hogy Homburgban is, Tatán is egy cél vezeti a találkozó fejedelemeket: a hármasszövetség megerősítése. A hármasszövetség szerintük első sorban Németország érdeke, mert e szövetség nélkül nem tudná fentartani európai tartományait. Osztrácnak azonban a Keleten is vannak érdekei, amelyek megvédelmezésében Anglia, Franciaország és Oroszország ellen Németország nem sokat lendíthet rajta. Umberto király, mint jól értesült körökben beszél, igyekezik is felhasználni befolyását, hogy megjavítsa Németország viszonyát Angliához és Visconti Venosta külügyminiszter bizonyára iparkodott, hogy megokolja Angliával és Franciaországgal szemben eddig követett barátságos politikáját. Általános ismeretes, hogy Visconti Venosta ki szeretné békiteni hazáját Franciaországgal. Hogy a homburgi találkozás után nem beszélnek visszalépéséről, ez azt bizonyítja, hogy Vilmos császár felkészítője a hármasszövetség rendíthetetlen szilárdaságáról egyelőre nem változtatja meg Oroszország politikáját Franciaországgal szemben. Egy olasz hírlapíró meginterjúvolta az olasz külügyminisztert a homburgi találkozást illetően. Visconti Venosta kijelentette, hogy a látogatás eredményével rendkívül meg van elégedve. Azonban nem szabad Vilmos császár és Umberto király találkozását olybá venni, mintha ez felelet volna egy másik találkozásra. — A homburgi felkészítőkről azt a megjegyzést tette az olasz külügyminiszter, hogy a politikai pohárköszöntők olyanok, mint a szerelmi vallomások. — Ha az érzés egészséges, akkor mind a két fél osztozik benne. A homburgi nyilatkozatok biztosítják a viszonyok állandóságát Németország és Oroszország között.

Egy homburgi távirat szerint az olasz

királyi pár elutasását megelőző ebéden a német császár és az olasz király ismételve a legbensőbb barátságot és nagyrabecsülést kifejező szavakat váltották. Az olasz király a dicsőséges német hadsereget köszöntötte föl, a német császár pedig háromszoros hurráival üdvözölte a bátor olasz hadsereget. A hármasszövetség tehát csakugyan szilárdan áll.

Szerb radikálisok a király ellen. A Simics kormány és a radikális part vezetői közt heves összeütközés tört ki. A radikálisok azt követelik, hogy pártjuk tagját Tojsics Ránkot bocsássák szabadon, míg a király határozatlan öhajítja Tojsics elítélését. Tojsics Ránk a banditák üzemében erősen kompromittálva van. Ugyanis őt — az tudvalevő — azzal vádolják, hogy e rablóbanda orgazdója volt. Ez ügyben a tárgyalást Cacakban a következő napokban kezdi meg a kerületi törvényszék.

A keleti béke. — Az athéni kormány Bécsből táviratot kapott, amely szerint a békeszerződésnek 2 cikkét, amely a hadikárpótlás nagyságáról és ellenőrzéséről szól, — tegnap minden részletében megállapították és a porta ezt elfogadta. A görög kormány attól tart, hogy a régi hitelezőkkel való rendelkezés iránt meg sem fogják őt kérdezni és egyszerűen a hatalmak ellenőrző képviselői állapítják majd meg a kamatlábat. — Nem igen egyezik össze ezzel a hírrel egy másik, amely Konstantinápolyból érkezik. E szerint ugyanis a porta elhatározta a thesszáliai csapatok kiegészítését zászlóaljankint ezer emberre. — Hivatalosan az által velük ez intézkedés jelen tőségét kibébiteni, hogy a thesszáliai sereg parancsnoksága kívánja a zászlóaljak kiegészítését, amelynek ellenséges célja nincsen. Ami a krétai pacifikálást illeti, ez a Times-értécsülése szerint Kánae kerületében meglehetősen simán folyik. A nemzetközi csapatok kiűzéséték a kordont, úgy, hogy a török csapatok most a kordonon belül vannak. Benizelo, a kréti nemzetgyűlés eddigi elnöke híveivel tegnap Athénbe utazott. — Mint egy éjjel érkezett konstantinápolyi távirat jelenti: a külügyminiszter tegnap látogatásokat tett a nagykövetségeknél. A kabinetek tárgyalásai kedvező befejezéshez közelednek. A topkanéi ülések folytatását még nem határozták el, de legközelebbre várják. Diplomáciai körökben úgy vélekednek, hogy a békeprelimináris befejezésének elhalasztása nem nagyon sajnálatos, amennyiben ennek folytán már most olyan részleteket állapíthatnak meg, amelyeket különben a béke végleges megkötésekor kellene elintézni.

Ausztráliai Egyesült Államok. Ausztrália apró államai közt mozgalom indult meg az iránt, hogy angol fenhatóság alatt egy állammá egyesüljenek. A mozgalmat Anglia természetesen pártolja. Ugy látszik a brit kormány nem okult Északamerika példáján és azt hiszi, hogy az egyesülés után is hívek maradnak hozzá az ausztráliai tartományok, amelyekhez Londonból még nehezebb hozzáférni, mint Amerikához. Így tehát nagyon valószínű, hogy a szövetség kimondását pár év múlva a függetlenség proklamálása fogja követni.

A timár szakiskolákról.

Magyar timár-szakiskola létesítése régóta fontos megoldani való kérdés-e iparunknak. Kevés országban támaszkodik iparunk olyan ősi alapokra és kevés országban terjedt el a bőripar oly nagy mértékben mint hazánkban. Ezzel szemben viszont az is tagadhatatlan, hogy a kelet államait kivéve, sehol sem olyan kevés a képzett, a modern haladással lépést tartó bőriparos, mint hazánkban. Ez a sajnálatos tény egymagában is annyira fontos, annyira döntő sulyu, hogy már ezért is okvetlenül szükséges a szakiskola kérdésének folytonos fölújítását, sulyát, nagy fontosságát végre az irányadó körök is mérlegelni kezdik. Az ezredéves bőripari kongresszus, tudvalevőleg szükségesnek mondotta ki timár szakiskolának fölállítását. A kongresszus sürgetéséhez csatlakozott utóbb az országos ipar-

egyesület bőripari szakosztálya is, a kereskedelemügyi miniszterhez intézett felterjesztésében tüzetesen foglalkozott e kérdéssel.

Örömet konstatáljuk, hogy a különfelől megindult mozgalomnak már is mutatkozik az eredménye. Ugy értesülünk hogy illetékes helyen foglalkoznak már az előkészítő munkálatokkal. Abban a prezbent tehát, amelyben ez a kérdés, a melynek érdekében annyit fáradoztunk, már már dűlőre kerül, azt hiszük, nem lesz érdektelen, ha a külföld egyik nagynevű szakértőjének, Proctor H R-nek, a leeds-i Yorkshire College tudós tanárának véleményét, illetőleg észrevételeit közöljük a szakiskolák berendezéséről és tantervéről.

Körülményesebb bevezetés után következőképen nyilatkozik a tudós szerző:

Ujabbau mindenféle éleken foglalkoznak a szaktanítás kérdésével. Ezt a körülményt azzal magyarázhatjuk, hogy a konkurrenzia óriási fejlődésével szemben az olyan iparos, aki csak a hagyományra támaszkodik, boldogulni nem igen tud. Hova tovább azután általánossá lesz, a köztudatba megy át az a felfogás, hogy az ipar fejlesztése csupán csak intelligens, elméletileg és gyakorlatilag képzett munkás-osztály megteremtésével lehetséges. Ez a modern felfogások helyütt felülkerekedett már az ősi szűkkeblűség. Szakiskolák alakultak többfelé is s általában már minden nagyobb számban meghonosodott az a szokás, hogy a gyárosok munkásaikat külön jutalmazással buzdítják sz tudásuk gyarapítására. A haladásnak e kétségtelen jelei láttára azt hisszük, épséggel nem lesz korai, ha felvetjük a kérdést, vajjon megfelelt-e az eredmény várakozásunknak, bevált-e a szakoktatás intézménye annak az általános fejlesztő erőnek, a melynek kontempláltuk volt.

Hogy erre a fontos kérdésre kellő határozottsággal megfelelhessünk, előzőleg néhány apróbb kérdést kell még felvetnünk. Ilyen pl. az, hogy minő irányban lehetséges a bőripar továbbfejlesztése. Annyit előre kell bocsátanunk, hogy a mi szorosabban vett kézi munkát (a hurnyázást stb.) illeti, a különféle államok kiválóbb munkásai körülbelül semmiken sem állanak egymás mögött: a minthogy azt is el kell fogadnunk premiszszának, hogy a mit a munkás a műhelyben meg nem tud tanulni, nem valószínű, hogy bármiféle szakiskolában is elsajátítsa. Nem azon fordít meg a dolog lényege, hogy a régi hagyományos módoktól a megcsontosodott utasítások révén mennél tökéletesebben alkalmazzuk a gyárolatban, hanem hogy a modern kémia hatalmas támogatásával, újabb kombinálások révén új, eddig ismeretlen eredményekhez jussunk s ezeket az eredményeket majdan célunk érdekében hatásosan érvényesítsük.

Az efféle újítások megvalósítása körül, a melyek az egész gyártási folyamat lényegébe markolnak, az egyes munkásnak csak egy szerep jut csak; hogy a processus szabatosan folyhasson le, a teljes munkás tömeg egybehangzó működése szükséges. Azt mondtuk az imént, hogy a munkes mint egyén nem igen érvényesül nagyobb méretű műveletek végrehajtásánál. Főntartják azt az állításunkat, de kiegészítjük azzal a másikkal, azzal a fontosabbal, hogy a munkás mint egyén is elégséges arra, hogy nagy vállalkozások eredményét is kétséssé tegye járatlanságával, hogy mondjuk tudatlanságával. Már most, ha előre bocsátjuk ezt a körülményt, hogyan remélhessünk iparunk föllendítését addig, a míg a haladás eredményei egyetlen ember tudatlanságain is hajótörés szenvedhetnek? Ezért a fejlődés első követelménye, hogy a munkás az újabb eszméket és gondolatokat megértse és felfogja. És ezek után bizvást ráczafolhatunk a szkeptikusokra: nem világos-e első pillantásra is, hogy a munkást gondolkodásra kell taníttatnunk mindenek előtt, hogy általános intellektuálisra tehessen elözt? Hangsúlyozzuk az „általános” jelzöt, mert a tapasztalás régen beigazolta már, hogy a kizárólag egy tárgyra irányuló szakoktatás nagyobbára felületes tudásra vezet csak.

— Mit nyujtogatja felém azt a gyűrűt? Láttam már.

Tökicsán föltette magában, hogy nem jön zavarba. Tisztában akart lenni rövidesen a helyzettel.

— Tudom, hogy látta, azt is tudom, hogy mindig tetszett magának. Éppen azért följajantom, a vesztett fogadás fejében.

— Megboldogult?

— Világert sem. Teljesen ép elmével kérem, hogy fadjja el.

Póka Ella most már nevetett.

— Minek néz maga engem? a nyugateurópai műveltség szabályai szerint ilyen értékes ajándékot csak egy ballerina fogadhat el idegen lérfítől.

— Csak magától függ, hogy ne legyünk idegenek egymásra nézve.

Ella keményen u szemé közé nézett az örménynek.

— Ugy érte ezt, hogy feleségül akar venni engem?

Tökicsán megkönnyebbülten lélegzett föl. Végre ki volt mondva a nagy szó, a nélkül, hogy ő kockáztatta volna meg azt és hősies elszántsággal felelt a leányknak:

— Igen, Ella, úgy értem. S már nyugt is a keze után.

De a leány elnevette magát s vsiszavonta a kezét.

— Ne olyan mohón. Majd beszélünk még a dolog fölöl, máskor.

Ezzel az épen belepő Stipkovic Lenczi karjába öltötte a karját s mindketten távoztak a szobából.

(Vége köv.)

Ha bármiféle iparág fejlődésének kezdetét, okait kutatjuk, azt tapasztaljuk, hogy a fejlődésnek alapja az újítások, a hasznos módosítások, sohasem a munkástömegből indult ki, hanem az intelligens képzett elemek, a gyárigazgató, vegyész stb. köréből. Nem is utalunk egyébre, mint pl. a Bessemer acél vagy a Thomas-Gilchrist-fele eljárás keletkezésére.

De azt hisszük, nem is szorul bővebb bizonyításra az az állításunk, az a legbiztosabb tökélyfokozás, ha munkásainknak azt a részét, a mely veleszületett intelligenciájával fogva kedvet érez a tanuláshoz, ismeretei gyarapítása céljából, mindenképen támogatjuk.

Folyt. köv.

Elismerést az érdemeknek.

— Ováció az izr. hitközség elnökének és főrabijának. —

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szept. 9.

A templom felavatási ünnepének méltó és magasztos befejezése volt a tegnapi délelőtti lefolyt ováció.

Lélekemelő éppen mert igaz érdemeket szerzett embereket ünnepeltek hitorsosai az ünnepen volt s oly nagy és igaz az a lelkesedés amelyt a hitközség tagjai szeretett elnöküket Reichmann Ármint és főrabijukat Krausz Vilmost körül vettek.

Igaz érdemek elismerése volt az az ünnepeltetés. Ott áll örök jelül az ő buzgóságuk, áhitatuk és szorgalmuknak az ország egyik legszebb izr. temploma, Debreczen város egyik nevezetessége és díze. Magasan kiemelkedve a város tömegeiből hirdeti azt a szorgalmat nem ismerő munkásságot, melynek eredménye az, hogy a debreczeni izr. hitközségnek hozzá méltó temploma van, s hogy ez így van ezért csak Reichmann Ármint és Krausz Vilmost főrabiból illeti meg első sorban hála.

Elhangzanak a szónoklatok eloszlik az ünnepi közönség lassanként mulnak az idők, de az ő érdemek örökre eloi fognak. Élmi fog a köztisztelt szeretet, s a hála azon jeleiben, mely a szeretett elnököt és rabbit úgy ezelt mint különösen ezután minden tetteiben és cselekedeteiben oly méltán kísérsni fogja.

Igazán áthatva az érzelmektől s szívből jövő szavakban tolmácsolta Dr. Bakonyi azt elnökhöz intézett beszédében azt a köszönetet a melyt az ünnepelt elnök kifejezni reá bízott, a melyt ő ugyanazon érzéstől áthatva örömmel teljesített. Az erdem másik főreszesét Krausz Vilmost Dr. Popper üdvözölte nagyon szép beszédben, melyben a szeretet a ragaszkodás és az érdemek elismerése volt az alap hang melyből kiindulva kifejezi a hitközség köszönetét és törhetlen ragaszkodását az ünnepelthez.

Az alábbi soraink beszámolnak a magasztos ünnep lefolyásáról s adjuk szó szerint Dr. Bakonyi Samunak szónoki remekét melynél szebbet s ami legfőbb, igazabbat, nem egyhamar hallottunk és Dr. Popper Alajos gyönyörű beszédének, melyet Krausz Vilmoshoz intézett bő kivonatát.

Tegnap délelőtti 11 órakor az izraelita elemi iskola udvarán nagy számmal gyűltek egybe az izraelita hitközség tagjai, dr. Popper Mór röviden megismertette az egybegyűltekkel az összejövetel célját és a Reichmann Ármint a gyűlés színhelyére meghívó küldöttség tagjait ajánlja Weinberger Lajost, Stera Józsefet, Rosenfeld Mártont és dr. Kardos Albertet: A Krausz Vilmost meghívó küldöttség tagjait pedig Márkus Miksát, Lichstheint

Samuelt, Hochfelder Jakabot és dr. Burger Pétert.

A megérkező ünnepeltek lelkes éljenzéssel fogadták. Dr. Popper Alajos lépett elő és gyönyörű, szónoki fordulatokban gazdag beszéddel üdvözölte Krausz Vilmost főrabiból.

Beszéde elején felelti, hogy ő volt az ezeltől 31 évvel, midőn 1891 december 1-én a főrabbi állását a debreczeni hitközségnél elfoglalta, kinek az a szerencse jutott, hogy őt ez állásában üdvözölte. Nagy meglepődésére és igaz öröme szolgálat, hogy az ő nézeteit és elveit, melyeket az akkori beszédében felelt, a főrabbi magáévá tette és akkori programbeszédében elfogadta. Majd rámutatott azokra az irányelvekre, melyeket a főtisztelendő akkori beszédében kifejtett és amelyeket igért, hogy haláláig meg tart s mint ezt be is bizonyította és ennek meg is felelt. Megígérte, hogy a hitközséget mindenkor magyar szellemben, magyar lélekben, magyar irányban fogja vezetni, hogy imádott, zengzetes magyar anyanyelvünk fog ezentul hangzani a szószék-ről a templomban, az iskolában, az egyházi életben mindenkor és mindenütt — egyaránt.

Majd ezen fogadalom hatását sorolja elő a hitközség teljesen megmagyarosodott és derültebb, szebb, reményteljesebb napokra virradtunk. Ilyen a mainap is ezeknek a reményteljes napoknak alkotásának a koronáját képezi az új templom. Ennek megalkotásában része van a főtisztelendőknek.

A templom felavatási ünnepélyének szépségét és magasztosságát festi ezután gyönyörű szavakkal. Ezen ünnepélyek közt leghatásosabb, leglélekemelőbb volt a főtisztelendő felavató beszéde, melynek nagyszerűséget, ragyogó szépségét, hatását, szavakba foglalni nem lehet.

Midőn a lelkesedés hevéből elragadtatva a hit és vallás iránti lángoló szeretettől felbuzdulva konna az egyházi ékes szólas legmagasabb akordjait pengetve isten dicsőségét hirdette hivei előtt és Isten áldását lefohaszolta hivei számára, akkor vissza fojtott lélegzettől elragadtva és rajongásig folmagasztalva, megilletődve borultak le, aldvá Isten nagyhatalmát és vallassák örök dicsőségét.

Ezen nagyhatású beszee indította hi eit arra, hogy a főtisztelendő hódolatának hála-jának, főleg pedig szeretetének és tisztelétének kegyeltes adóját lerója.

Majd kéri a főtisztelendőt, hogy fogadja el hiveinek szíveik mélyéből fakadó érzelmeit: a hála a kegyelet a szeretet ragaszkodás magasztos érzelmei kifejezésének az a benső meggyőződéssel, megnyilatkoztatással, hogy az, mit a hitközség tekintélyének dicsőségének magasztaltására tett, örökre szíveikben fog maradni.

Majd röviden azt a hatást, mit beszéde az ifjuságnál is tett és kéri, hogy az ifjuság személye iránti oda adó ragaszkodásának igaz kifejezését is fogadja el.

A lelkes éljenzésként gyakorta megszakított szép beszéd elhangzása után Dr. Bakonyi Samu Reichmann Ármint hitközségi elnököt üdvözölte a következőkben:

Szeretett elnökünk!
Eljöttünk ide, hogy szívünknek egyetlen ajándékot felajánljuk neked, a melylyel téged erős kezű munkájának méltó felavatása után megjutalmazhatunk. Ma még csak szegény szavakban juthatnak kifejezésre lelkünknek elhatározásokban gazdag érzelmei, halánknak még csak szavaival kereshetünk meg téged a tetteik embe r é t. De ne hidd, hogy szavaink csak szavak maradnak. Az a példa, a mit te nyújtott nekünk, új korszakot teremtett egyházunk életében. Te megmutattad, mit lehet alkotni, hatalmas kezű hosszú évtizedek homályos álmát fényes valóra váltá s a mi legjobbjaink szívében is csak mint a messze jövőndő sejtelmes ábrándképe élt: ime ott áll a templom. Fenséges tornyairól hitünk jelvénye hirdeti hűségünket, magasztos homlokzata tisztá, mint maga az Isteni kinyilatkoztatás, fényes csarnokában zeng az Örökkévaló dicsérete. Dicsértessék az Örökkévaló teremő erejéből neked részt jutott, hogy kevés buzgó társad segédelmével megalkothat-

tad művedet, te ki most elmondhatod Róma nagy költőjével: »Exegi monumentum aere perennius: Merita te munkáid ércznel maradandóbb. Mi már rég porladunk s elmúlnak fiaink, új nemzedék váltja fel unokáinkat: de a te törhetetlen munkássággal megvalósított eszmény késő századokra világitó példa marad! Tudatában van-e a te egyszerű lényed annak amit teljes joggal elmondhatsz magadról: »Non omnis moriar? Egyéni életed elmúlhat, sőt az anyagi elmúlás örök törvénye elporlaszthatja büszke műved márványait: de az alkotásodban élő erkölcsi erő itt fog élni közöttünk, míg községed élni fog.

Te a lomha tespedést törted meg, te a tévelygésekből a biztos haladás egyenes útjára vezettél bennünket, honnan többé nem térhetünk le vagy hűtlennek leszünk magunkhoz, hűtlenek Istenünkhöz, halálatok te irántad. Szent napok következnek most reánk hitünk szerint, a hűbátatnak vezekló napjai. Ami egyenellenkedés netalán volt közöttünk, mi emberi gyarlóság hiu szava talán zavarta lelkünk összhangját, az el fog nemülni s letesszük im kezébe fogadalmunk, hogy ez a hitközség, mely most téged val büszkén fejének, támogatni fog téged kicsinyfőnek és nagy jainak minden erejével szavával és tetteivel: hogy amit te megalkottál, azt mi mindnyájan megárhassuk, Isten dicsőségére, haza es emberek javára tovább fejleszteszük. Ennek a fogadalomnak legyen záloga halánknak az a lelkesedése, amelylyel kívánjuk neked, hogy téged a Gondviselés szerető néddel és drága gyermekeiddel együtt tartson meg sokáig és áldjon meg minden áldásával!

Az éljenek lecsilapultával Krausz Vilmost főrabiból az ő ősmert ékesszólásával bazafias szelleműl áthatott beszédében köszönte meg ezt a meleg ovációt. Reichmann Ármint rövid, szívből jövő szavakban mondott szintén köszönetet és kérte továbbra is a hitközség tagjainak a további munkálkodásához bizalmát és támogatását.

A lelkes közönség emelkedett hangulatban távozott az ünnep színhelyéről áthatva azon hazafias és szívből fakadt érzelmektől, melyek a szónokok ajkairól elhangzottak.

K. A.

Távirat.

A tati királynapok.

Budapest, szept. 13. (A Debr. ered. táv.)

T a t a r ó l érkezett hírlap tudósítók és az egész közönség a legjobb benyomásokkal távozta onnan. Az uralkodók fogadtatása minden tekintetben fényesen sikerült. Nevezetesen a délelőtti tartott eső megállott és délutánra teljesen kiderült.

A király ő felsége pontban délután 1/2 4 órakor érkezett a pályaudvarra, ahol már várta rá a R a i n e r és J e n ő kir. hercegek. A király porosz tábornoki egyenruhát viselt a fekete sas-rúd nagykeresztjével. A császár vonata pontban 4 órakor érkezett meg a fiatal császár pompás színben, ruganyos leptekekkel és magyar lovastábornoki egyenruhában, mellén a Sz.-Istvánrend nagykeresztjével lepett ki a pervrára. A király elébe sietett s a két uralkodó megölelte és megcsókolta egymást. A német császár ezután a megjelent kir. hercegekkel fogott kezét. Amint a német császár vonata berobogott, lakosztálya ormaira kitűzték a német zászlókat. Ezután a felségek kocsira ültek s a közönség éljenző sorfala között robogtak a kastély felé, hova 1/2 5 órakor érkeztek meg. A 34. gyalogezred zenekara es diszázada fogadták az uralkodókat. A zenekar Heildir am Siegenkranz-ot játszta, diszázad Zsedényi főhadnagy vezénylete alatt a király parancsára eivonult a német császár előtt. Ezután a király bemutata vendégének a jelen volt 21 tábornokot élükön B e c h b r labor szernagygyal, a vezérkar főnökével s Krieghammer és Fejérváry br. miniszterekkel.

6 óra után a király lakosztályába kísérté a császárt, a hol E s z t e r h á z y Ferencz gr. honvédhuzsár tisztii egyenruhában

fogadta a felségeket. 7 órakor a királyi sátorban udvari ebéd volt, mely alatt a debreczeni 39. gyalogezeredzene kara játszott s többek között a Sangam Agirt a német császár szerzeményét is előadták.

Ujdonságok.

Köszönet.

Kedves Kollégáim!

Ez írásomat ne dugjátok el a nyitott érvonalba, mert talán nem is odavaló. Nem üzleti reklámot akarok én itt írni, amolyan boldog poéta szív mond e helyen köszönetet a jövőjének. Minthogy tuljtok két hónappal ezelőtt történt balesetemet. Kihullt a toll kezemből kihullt a nyeret kereső toll s mindannyian azt gondoltuk, hogy az a kéz, amely sok saktörténetet írt meg, nem hirtérvt, nem dicsőségért, hanem azért, hogy kegyeret adjon családjának, soha nem tudja többet felelni a tollat. azt gondoljuk, hogy az a szív, melyben nem egy két bohó da fakadt, meglérik.

Es nem így történt, A kihullt tollat sok sok nema szenvedés után felveszem im újra. Es mikor először bírom csak nem régen még béna karomat, nem állhatja meg szíven, hogy egész melegével köszönetet ne mondjon annak, ki vissza adta a tollt kezembe. Es visszaadta karomat családomnak.

Ez az ember pedig Dr. Czakaó Zsigmond babaképzési tanársegéd. Dr. Czakaó Zsigmond nem szorult rá a dicsőreire, e sorok tudom, hogy érzékenyen foják sérteni szerénységet s talán en velem sem áll szóba többet e soraimert.

De mégis megírom ami a szívemen fekszik, bár hogy szerénykedjen is. E köszönetet mondok neki azért a mester — gyógykezelésért, amelyben engem részesített, Es kimondom — legyen bár haragosom ezután — hogy megnyerő modora, ami pedig egy betegnél, különösen súlyos betegnél felegyógyulást jelent, parosul a nemes ambícióval, lankadatlan szorgalommal, kitartással, együttérzéssel Kepzettségéről mit szóljak? A ki egy veszedős feben levő kezét a melyet csak az ő higgad sága nem engedett lavagatni — vissza ad az este nek, annak minden fiatalsága daczara tudor-nak kell lenni.

Es mikor megköszönöm neki nagyon há-lás szívvvel e jobb kezemet, egyben nagyon jó szívvvel ajánlom mindazok figyelmebe akiknek az a szomorú sors jutott osztályrészü, hogy orvosra legyen szükségük,

Dr. Czakaó Zsigmondot pedig áldja az Isten, aki után neki köszönhetem jobb karomat, kezemet.

Szathmáry Zoltán.

A Debri Hirlap s. szerkesztője

* A Hajdu Szoboszlói lódíjazás.

Tegnap vasárnap délelőtti 10 órakor tartották meg H Szoboszlón az evenkint szokásos lódíjazást. A reggeli vonattal egész özöne a debreczeni közönségnek ment ki a lódíjazást Debreczen s a megye előkelőségéből ott láttuk: Rásó Gyula kir. tanácsos alispánt és nejét. Wesszprém i Zoltán főjegyzőt és nejét Péntess Sándor arvaszéki elnököt nejevel, Budaházy Ödön megyei főszámvévót és nejét Vesszprém i Kálmánt nejevel dr. Losonczy Almosné és bájos leányát Fadlallahale z redeszt. — Muharossy méntelepi állatorvost, Faragó állami és Groszmann huszár

állatorvost a vármegye tisztikarából majd nem teljes számmal. A debreczeni városi gazdasági egyesület részéről Czajlik a külső gazd, int. igazgató, Hutflesz Kázmér, Nagy Ferencz N. csapó utcai bank igazgatója és még számosan. A szoboszlói vasuti állomáson a polgármester fogadta az érkezőket s mint egy 50 kocsin mentek a lódíjazás színhelyére. A lódíjazás 10 órakor kezdődött. A megszemlélt lovak díjazása után a díjjal kitüntetett lovak felszalagozása következett s utána délben egy 300 teretű bankett volt, melynek méltó befejezése a sikerült táncmulatság volt, — a kiránduló nagy része még esti 7 órakor tért vissza Debreczenbe.

* **Az iparos ifjak szüreti mulatsága.** Tegnap este fényesen sikerült a szüreti mulatsága az iparos ifjaknak. Nagyszámú közönség vett részt ezen a mulatságon, — betöltve zsufozásig a termet. Igen sikeres jelenetek játszódtak le a vinczellér és szőlő tolvajok között, de a legnagyobb hatású volt mégis a nemzetközli világpotta.

* **Iparszerüleg üzött szőlő lopás.** Nyári József, Nagy József, Csataari Lajos és még egy Szeben i nevű csavargó összeállottak és szövetkeztek arra, hogy ejjelenként szőlőt lopjanak és azt biztos helyen eladják: Az ejjel Tönök színházi főzölt Szechenyi kerti szőlőjében tettek látogatást és két nagy kosarat loptak tele szőlővel, de rajta vesztettek, mert tetten érve őket közülök 3 at sikerült elfogni, csak Szeben i szaladt el a kosárral. A tolvaj közkereseti társaság most a börtönben várja tettei jutalmát.

* **A tánc oktatás rendezése.** A belügy-miniszter egy leiratában értesíti a várost a táncoktatásra hozott határozatáról. Ezen szabályrendeletében az eddig vajudó és semmi ellenőrzést nem érző intézményt szigorú és helyes korlátok közzé szorítja és ezzel a táncoktatás eddigi mizeriáit örökre megszünteti.

* **Véletlen szerencsétlenség.** Az iparos ifjak szüreti mulatságára kivonuló tarka-barka csoportját egy sajnós baleset zavarta meg a menyiben hívni a régi módhoz a lámpionos menet pi-ztójokat és puskákat durrogatott es-ütögetett el miközben az egyik ósdi csőzpuska a Sipos András cizmadia kezében az erős lefojtás következtében széjjel repedt és a szertezáró r-pülő csődarab a bakkéz fejét különösen a mutató és hüvelyk ujját erősen megroncsolta. A kózházba szállított fiatal embernek Dr. Láng Sándor nyújtotta az első segélyt.

* **Záró díjlövészet.** Tegnap vasárnap tartott záró lövészetet a következők nyertek díjat: Körlovessert az 1-ső díj egy drb. arany korona Füst Ödön 30 körrel. II-k díj 6 drb. korona Molnár Ferencz 6 körrel. II-k díj 4 drb. korona Fodor József 23 körrel. IV-k díj 4 drb. korona Baum Miksa 22 körrel. V-k díj 2 drb. horzna Vesszter István 21 körrel. VI-díj 2 drb. korona Szabó Sándor 15 körrel. Mely lövésért 1-ső díj 1 darab arany korona Fürst Ödön 50%, a 2-ik díj Fodor József 74%, a 3-ik díj 4 drb. korona Molnár Ferencz 85%, 4-ik díj 4 drb. korona Baum Miksa 167%, 5-ik díj 2 drb. korona Erber Ernő, 6-ik díj 2 korona Vesszter István.

* **Lopás 15 perc alatt.** Szeplős erősen szöke mintegy 15 éves fiu állított be tegnap estefele Gal József kerekgyártó mesterhez és töle ejjeli szalást kért, átadván neki születési bizonyítványát, szállásán alig maradt egy jó 15 percig, midőn már 3 frt készpénzt, egy 30 frtos harmonikát, 2 pár férfi csizmat, 4 férfi ing és labraválót, 2 baltát, 1 csavar-ku csot lopott el és azokkal együtt a ház másik kapuján kerekelt oldott. — A károsult kerésére a III. ker. kapitánysága megkereste a mi-kolci rendőrséget, hogy fogja el az odavaló születésű Blaskovics nevű tolvaj fiut, ki ott cipész inas is volt s valószínűleg arra vette utját.

* **Lóbőr lopás.** Linck Lipót hatvan utcai bőrk-ereskedő egy reggel azt vette észre, hogy a leg-zebb 4 db bőr hiányzik a boltjából. Miután Szabó János és Gaal Sándornál a bőrtöket megtalálták, mindjárt gyanuba vet-

ték őket a lopásra vonatkozólag. — A kir. tvszék mai napon megtartott végtárgyalásán vádat is emelt ellenök dr. Nagy László kir. alügyész a btkv. 333. 336 §. 6-ik pontja a 70 s a 340—341 §§-ok alapján a lóbőr lopásért. De mikor vádoltak beigazolták, hogy akkor, mikor a bőr elveszett máshol voltak, a bíróság felmentette őket.

* **Dr. Bakonyi Samu a zsidóságról.** — A D. E. szombati száma interviewot közöl a debreczeni izr. hitközség előkelő tagjainál a zsidóország kérdésében. Dr. Bakonyi Samu a következő nyilatkozatot tette: Tisztelt szerkesztő ur! Nagybecsü felhívására szívesen ragadom meg az alkalmat, hogy a bási congresszus üzemleiről röviden kifejezzem érzületem s nézetemet. Meggyőződéseim leg-egyszerűbben úgy formulázhatom, hogy nekünk magyar zsidóknak ehhez a mozgáshoz, a melyről nehéz volna meghatározni, mi benne a tulnyomó, az örültség-e vagy a szédelgés, semmi közünk. Magyarok vagyunk s az, amit az osztrákok, németek, románok, oroszok vagy francziák művelnek, bennünket csak mint az emberiség egy részének százdvégi tevedése érdekelt. Mi itt e földön, amely apol s eltakar- rég megszűntnek tekintjük a nemzeti zsidóságot, valamint eleitől fogva kárhözvosnak és gyűlöletesnek tekinttük a nemzetközli zsidóság hazugságát. Vallásunk nekünk az Isten felelmet és csak hazánk szeretetét tanítja. S a zsidó vallás nem úgy tekinti Jeruzsálemet, mint például a r. kath. egyház Rómát, ahol nemzetközli kötekekének feje uralkodik. Jeruzsálem felépülése előttünk a Messias eljövételével egyértelmű, tehát az emberiség egyetemes megváltásának ideáljával, ami viszont az emberiség tökéletes és örök boldogságának eszményképevel azonos. — Ezért veges földi életünkben küzdeni s ennek a czelnak elérésében bizva bizni zsidóknak, keresztényeknek: az embernek egyaránt kötelessége. De aki hazáját megtagadja, az a leg-szentebb emberi érzelmet tiporja sárba s az állatnál is alábbvaló, amelybe a szülőföldjéhez való ragaszkodás ösztönét a természet oltotta. Szívet cseréljen, az ki hazát cseréli! — De ezeknek a hazával csere-bérlő üzereknek szívök soha sem volt s azt hiszem az egész huncutságnak inkább az üldözött s eloyomott helyzetben levő hitsorsosok nyomorúságával való speculatióban lehet a nyitját megfalaní.

* **Levágta a társa ujját.** Keretesz János tanyáján Konkli Miklós össze-vezett böres társával Szabó Ferenczel A vsszekedés később verekedéssé fajult a melyben Szabó Ferenczet egy járom szeggel agyba löbe verte, sőt a verekedés hevében levágta annak az egyik ujját is. A verekedőt testi sértésért a rendőrségnek adtak a sebesültet pedig rögtön orvosi segélyben részesítették.

* **A távozó orfeum igazgatója.** A n-gelotti az utolsó három napra szerződtette a Dubois quartettel. Az utolsó előadása szerdán lesz a daltársulatnak s azután Kassára utaznak 14 napra.

* **Dr. Kenézy Gyula hazaerkezése.** — Debreczenben mindenki tisztelettel és szeretettel veszi körül Dr. Kenézy Gyulát, a bábaképző intézet erdemes igazgatóját, a ki a debreczeni orvosi karnak egyik kimagasló, gazdag tudású tagja. — Pünkösöd első napján nagyon sokan elszorult szívvvel fogadták róla azt a szomorú hirt, hogy hirtelen resszul létt, vérhányás vette elő és állapota válságos. A kiváló orvos betegsége mély megdöbbenést és igaz, általános részvétet keltett. Dr. Kenézy Gyula, mint örömmel jelezherjük, hosszas betegségeből felépült s a jeles orvost, kinek szerencsés működését oly sok ember ószinte hálája kíséri, visszaadta a Gondviselés a

szenvedő emberiségnek, humánus hivatásának. Még gyöngelkedve ment klimatikus fürdőre, a honnan tegnap este szeretett családjával együtt viruló egészségben érkezett haza. Jól tudják, hogy Debreczen közönségéből mily sokan érdeklődtek a legmelegebben állapota és visszaérkezése felől, azért sietünk ezt regisztrálni s egyúttal nem zárkozhatunk el annak konstataciójától, hogy a ragaszkodás, szeretet és tisztelet ritkán nyilatkozik meg olyan mértékben egy-egy férfunál, mint betegsége ideje alatt szerencsés felgyógyulása és hazaérkezése alkalmából dr. Kenéz Gyulával szemben. Tegnap este a vasutnál nagy tömege várta tisztelőinek és sietett őt üdvözölni: a lakására pedig halomra hordták a kedves meglepetéseket. Dr. Kenéz Gyula most már újra teljesítheti humánus feladatát, amelynek ő annyi önfeláldozással, buzgósággal, nagy szeretettel, tudással és szerencsés eredménnyel szokott megfelelni. A debreczeni zeneegyesület, amely Dr. Kenéz Gyulával elnökét tisztelheti, hazaérkezése alkalmából iránta érzett őszinte szeretetének és ragaszkodásának kifejezést kívánt adni s tegnap, vasárnap este faklyás szerenáddal tisztelte meg. A zeneegyesület tagjai este 8 órakor az egyesület Teleky utcai helyiségéből zenével vonultak végig a főterem, Csapó Burgondia és Kossuth-utczákon át a Batthányi utczáig, a dr. Kenéz Gyula lakása elé. A faklyás szerénád után a zeneegyesület tagjai az egyesület helyiségébe zenével tértek vissza.

*** Az ügyvédi kamara kegyelele.** A debreczeni ügyvédi kamara választmánya — mint értesülünk — elhatározta, hogy megfesteti helyisége számára Ő Felsője a király, továbbá Széchenyi, Deák, Kossuth a század 3 legnagyobb magyarjának arcképet. A kamara ezért nem megy idegen festő után, hanem igen helyesen, saját megbízható jeles arcképfestőknél, Kovács Pál és Jánosnál rendelte meg mind a négy képet.

*** Vadásztársulati ülés.** A debreczeni vadásztársulat kedden, azaz szeptember hó 14-én délután 5 és fél órakor, a városbáza kistanácsstermében választmányi ülést tart, a melyre az érdekelteket ez uton is meghívja az elnökség.

*** Dalestély.** A mi büszkeségünk, hírneves dalegyletünk, mint minden alkalommal, úgy tegnap este is a közönség kiváló érdeklődése mellett tartotta meg dalestélyét. A siker olyan lelkes férfiak mellett, mint a dalegylet tagjai, nem maradhatott el. A közönség, mely ritkaságban művelésben részesült, zajosn tapsolt, ujjazott minden műsorszám után. A kitűnően sikerült dalestélyt pompásan sikerült táncvigalom zárta be.

*** Kedélyes estély a Koronában.** — S c h a f János táncztanító f. hó 26-án mulatságos szüreti ünnepélyt rendez a Korona disztermében, melyet műkedvelő előadás előz meg: a S a r g a c s i k ö s t adják iparos ifjak elő. A szüreti ünnepélyt confetti és Serpentin corso követi. A közreműködők közül többen jutalomban részesülnek, jutalom díjak lesznek a következők: 1. élővirág legyező. 2. Cigarette tárcza. 3. Majolika dísz-tárgy. 4. Seta páleza. 5. Díz-tésztatartó. 6. Csinos bombonier. Az ünnepély kezdete pont 8 órakor, a tánc kezdete 11 órakor, vége reggel. Beléptidij személyre 40 kr. Családjegy három személyre 1 frt. A kik ohajának sziveségéből közreműködni, sziveskedjenek azt K ö n y a László utnak bejelenteni, ki majd bővebb fölvilágosítást ad.

*** Egy könyvelő szabad óráiban kisebb kereskedők vagy iparosoknál könyvelés elvállalására ajánkozik.** Értekezhetni szerkesztőségünknek.

A zentai esata kétszázadik évfordulója.

Debreczen, szept. 13.

A Tisza partján elterülő derék magyar városnak, Zenta város közönsége kegyeletesen módon ünnepelte meg az ottani törökvesztés esatának 200-ik évfordulóját. A város alatt elterülő szigeten vívta meg a hős Savoyai

Eugen herceg azt az emlékező harcot, mely diadalai végződve, véget vetett hazánkban a 150 éves török uralomnak. A mai szép ünnepély a következőleg folyt le.

Kora reggel mozsárlövészek ébresztették fel Zenta lakosságát. Zenekarok jártak be az utcákra, jelezve az ünnepség kezdetét. Az egész város fellebögőzve ünnepi díszben volt. kilencz órakor a főterem gyülekezett a közönség, az egyesületek és a testületek zászlóik alatt. Ott voltak a városi tanács, Kovács Pál képviselő, a gimnáziumi ifjuság Szűcs Lajos igazgató vezetése alatt, az ipartestület, az önkéntes tüzoltóság, a Mária Egyesület, a papság Erdújhegyi Menyhért és Czirkó Zsigmond káth plébánosokkal, a járásbíró, Wlassics Trifun görög-keleti plébános.

Tíz órakor indult a menet hoszu sorban Eugen szigetre, hol zöld galyakkal díszítve tábori oltár volt felállítva. Tizezer ember lepte el a szigetet. Erdújhegyi Menyhért plébános czelebrálta a misét, mely után lendületes beszédet tartott. — A hazaszeretet volt beszédének főtárgya. Hajdanában, ugymond, jó magyar nép lakott itt. A virulásnak véget vetett a mohácsi vész: másfél százévig óriási temető volt e hely. 1697. szeptember 11-én győzött Zenta a kereszt; a magyar ismét ur lett. Boruljunk le a haza szent földjére, öleljük és csókoljuk meg azt, mert e nagy világon e kívül nincsen számunkra hely.

A hazafias szellemű, szónoki hévvel elmondott s óriási tetszessel fogadott beszéd után V é s z i József lépett a szöszékre, aki zajos éljenzésektől sűrűn megszakítva tartotta meg szép és tartalmas ünnepi szónoklatát, mely után a díszes sátrakban gyűlt ünnepi áldomásra a polgárság. A város polgármestereinek a királyra mondott felköszöntője után megindult a szónoklatok árja. Az ünnepelő polgárság hódoló táviratot küldött a királynak, melyre még a lakoma folyamán a következő válasz érkezett:

„Ő császári és apostoli királyi Felsője Zenta város közönségének a zentai esata kétszázadik évfordulója alkalmából kifejtett hódolatát legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatott. Könyv udvari tanácsos.”

Délután népnépep volt, mely kitűnően sikerült. Hét órakor a zenekarok kísérete mellett hevonultak az Eugen szállodába, hol táncvigalom zárta be a fényesen került megforduló ünnepélyt. A népnépep, tombola és táncvigalom jókora összeggel gyarapították a szoboralapot.

Apróságok Pulszky életéből.

1836-ban Pulszky Ferencz Gömörben nyaralt nagynénjével s verset írt Györgyről, az épen akkor elhalt angol királyról, — de a verslábakkal nem tudott megbirkózni. Erről folyó panaszos beszéde közt a nagynéni odafordult vendégehez Dadey urhoz egy világlátott angolhoz ezzel a kérdéssel: — Mi lesz a sors ama különös szeszélyének következtében, hogy Anglia Viktoriában leánykirályt kapott?

— A leánykirálykodás első következtése az lesz, hogy nagyságod, akinek csakugyan kicsi laba van, úgy eldugja azt a jövő esztendőben, hogy azt élő ember társaságban soha sem lathatja többé.

— Miért?

— Viktória királynőnek nem szép a laba Hosszu ruhát fog viselni s ez divat lesz mindaddig Európában, a míg királynéknak él.

Negy utazásainak befejeztekor Pulszky egy elmés francia asszonnyal társalgott s csodálkozását fejezte ki a francia tudatlanságon.

— Ne csodálkozzék, volt a felelet a francia nem tud ugyan semmit; de megért mindent; a német mindent tud, de épen azért nem ért meg semmit.

1839-ben megyei követeket választottak.

Eperjesen Dessewffy Aurél grófot léptették föl első követül és Piller Lászlót másod-

d.knak. Pcdn... kapitány az eperjesi kaszinóban állt, hogy ő mindent ki tud vinni Sárosban. Nehányan nevettek a tényleg nagy rendező Podhorányi szavain. Ez tűzbe jött és így kiáltott: — Hinni vagy fogadni! Ezer forintot teszek le tüstént, hogy képes vagyok Sárosban bármit is kivinni.

— All a fogadás! szólt közbe Fejervary Károly a Pulszky nagybátyja s odatette az ezres bankót a Podhorányi mellé. A kétezer forintot lepecsételték a nyerő számára kurtban.

— S mi az, a miről táblabíró ur kétkedik, hogy kivihetném?

— Az, hogy Pulszky Ferit, az öcsémet követnek megválasztassa.

— Tyhű! az áldóját mondjon bármit csak azt ne, én kormánypartí vagyok a Kossuth Lajcsi, Eötvös Papi barátját nem parthatom én kormánypartí vagyok.

Hanem azért a választásnál mégis kijött a Pulszky név győzelmen, oly formán, hogy az utolsó pillanatban az ellenzék Dessewffy Auréllal szemben Pillerre szavazott, a ki így többségre verődött s Pulszky egyedül maradt a második követi jelöltségre.

Az 1840-iki pozsonyi országgyűlésen történt egy mulatságos eset, a melyet maga Pulszky Ferencz így ír le:

Nagy esatánap volt a szólásszabadsági harcban. Nagy Pál szólt szépen. A Ház megteelt hallgató ifjusággal, a rozant karzat szép nőkkel és udvarlókka: ezek közül valamelyik pi-zkalt a padlot mely éppen ott lyukas volt. A por kezdett hu dogalni a karzat alatt hallgató ifjuságra. Valaki e pillanatban a karzaton földöntött egy széklet.

— Szakad a galéria! kiált egy jurátus. A kövelek fölgráznak, a tisztai kövelek asztala feldől, a székek töredeznék, az ifjak az ajtóhoz tödulnak. A zaj a rómület leirhatatlan. Kende az utcafeleli ablaknál lért kiabál, Zsedényi az füveg tintatartót akarja megmenteni s leönti Zoltannak a fehér nadrágot. Andrassy Józsi gróf a tulsó ablakon kiugrik a folyosóra, H u n k á r igazátlan főkiált:

— Európa ki fog nevetni bennünket! És idege-en nyujtja ki kezét, a mely a Beniczky parókájába akad, ki éppen az asztalalól kezd kibujni: én fölemelem ledült székemst, de nem veszem észre, hogy az egyik lába kitört, pátosszal kiáltom: tanácskozzunk! leülök s fölforduok. A karzaton nem tudjak, mi történt a pani rémület csakhamar homéri kacagás váltja fel.

A pozsonyi zsidólakta Zuckevmandlin pedig villamgyorsan elterjedt a hír, hogy — kiütött a forradalom!

Dessewffy Aurél gróf bemutatta Pulszky Ferenczet az öreg Metternich hercegnek, a ki hosszan beszélgetett vele. Mikor elbocsátotta Metternich Pulszkyt, így szólt Dessewffyhez:

— Kár, hogy annyi értelmesség mellett oly kevés a szive és a pietása.

Schéchenyinnél ebéd volt. Ott voltak Deák Ferencz, Pulszky s még többen. Döbrentey Gábor egy könyvvel a hóna alatt jelent meg s átnyujtotta azt Széchenyinek:

— Az első magyar könyv, amelyben nincs sajtóhiba.

Nagy csodálkozás. Deák Ferencz azonban kezebe veszi a könyvet és fölolvassa a czimlapot:

Shakespere remekei, Döbrentey Gábor ordítása szerint! (Az f betűt kifejejtődött.)

S z i n h é z.

Az új szintársulat.

A debreczeni szintársulatnak a f. évi téli sasonra szóló névsorát megszereztük. Nagy részben ismerős és kiváló hírből álló művészek képviselik a társulat zömét; az új tagokat, a kiket még nem ismer közönségünk, köztük J u h á s z Hona coloratour énekesnőt is, oly jó hírnév előzi meg, hogy

teljes bizalommal tekinthetünk Komjáthy J. társulatának működése elé. A névsor a következő:

Komjáthy János igazgató, rendező, Vidor Dezső igazgató helyettes, rendező. Szathmáry Árpád rendező, Sziklay Miklós, Fenyéry Mór rendezők.

1. Műszaki személyzet.

Tanay Frigyes titkár, Bartha István II. rendező, Aranyossy József pénztáros, Lendvai Ödön gazda, Ungvári Vilmos ellenőr, Znojamszky Gyula és Fleischerer karmesterek, Borsodi József, Kövesi Dezső sugók, Kun András asztalos, Borand György díszmester, Püspöki Imre szabó, Zombori Imre szabó, Menyhár J. szabó, Martinyi L. fodrász, Gyöngyösi Viktor, Erős J. festők.

II. Működő személyzet.

Nők: Follinu-zné Csigaházy Etel anyaszínesző, Locsarekné Gizella komika, Komjáthyne Z. Teréz hősnő, társalgási, Juhász Ilona énekesnő, F. Kallay Lujza énekesnő, Kiss Irén társalgási és szalonkomika, Halmy Margit társalgási és naiva, Fai Flóra szende, Szabó Irma naiva, Serfőző Zseni énekesnő, Cüegényi Vilma anya és társalgási, Cserényi Adél társalgási, Makrainé S. Aranka, Lévai Ilon, Cserényi Margit, Z. Csepregi Emma, U. Csepregi Irma, Sziklay Miklósné, B. Dobozi Lujza, Kulcsár Jánosné, Kovács Fanny, Bartha Istvánné, Horváth Irma, Csiszár Katicza segédszíneszők és kardalosnők.

Férfiak: Komjáthy János hősszerelmes, Szathmáry Árpád jellemkomikus, Fenyéry Mór jellemszínész, Békéssy Gyula baritonista, Karacs Imre tenorista, Sziklay Miklós buffo komikus, Tanay F. bonvivant szerelmes, társalgási, Haday Sándor jellemszínész, Rubos Árpád II. tenor, naturbursch, Bartha István apaszínesző, Püspöky kedélyes apa, Szentcsanak János komikus, Makrai Dénes, Nagy Kálmán, Rácz Dezső, Lendvai Ödön, Nagy József, Marosi Sándor, Serfőző György, Erős József, Herczeg Sándor, Fancsi Tamás, Ungvári Vilmos, Palfi Boldizsár, Arday A. segédszíneszők és kardalosok.

Táncosok: Makrai Dénes, Horváth Irma, Csiszár Katicza magántáncosnők. A 39. gy. ezred 30 tagja; 10 diszitő, 2 vasfüggönyhuzó.

A kerületi pénztárak kongresszusa.

A vidéki kerületi betegsegélyező pénztárak kongresszusát előkészítő bizottság f. hó 5-én dr. Horváth János elnöke alatt tartotta második gyűlését az országos iparegyesület termében Jelen voltak: Az országos iparegyesület részéről: Gelléri Mór. Továbbá: Erős Soma (Esztergom); Günther Mihály (Győr); Sarkadi Ignác (Nagyvárad), Somlyay Lajos (Pozsony) Spolarich Zsigmond (Nagy-Kikinda) és Türk József (Besztercebánya).

Dr. Horváth János elnök előadta, hogy az előkészítő-bizottságnak június 29-én kibocsátott felhívása következtében a vidéki kerületi betegsegélyező pénztárak összesen 232 indítványt küldöttek be a kitűzött határidőben az országos iparegyesülethez. Ő ezeket az indítványokat, melyek a vidéki kerületi betegsegélyező pénztárak bajait, serelmeit és panaszait tárgyalják, 15 főcsoportra osztotta s ez alapon kéri a bizottságot, hogy a kongresszus napirendjét állapítsa meg.

A beküldött javaslatok, panaszok és indítványok egytől egyig fölolvastatván és megvitattatván, azok alapján a bizottság a kongresszus napi rendjébe a következő 10 tárgyat tűzte ki:

1. Hatósági támogatás. Előadó Günther Mihály (Győr).
2. A bejelentések szabályozása. Előadó Türk József (Besztercebánya).
3. A járuléki ügy rendezése. Előadó: Sarkadi Ignác (Nagyvárad).
4. Orvosi és gyógyszerügyi ügy, Előadó: Erős Soma (Esztergom).
5. Kórházi ügy Előadó: Dr Horváth János (Budapest).
6. A betegsegélyező pénztárak számának korlátozása. Előadó: Spolarich Zsigmond (Nagy-Kikinda).

7. Törvénymódosítás. Előadó: Somlyay Lajos (Pozsony).

8. A pénztári szövetség és kölcsönösség kérdése. Előadó: Szontagh Jenő (Szolnok).

9. A bizalmi férfiak tisztisége. Előadó: Kovács István (Pécs).

10. Portómentesség és vasuti szabadjegy. Előadó Molnár Ferencz (Sopron).

Ezek után az előkészítő bizottság a kongresszus megtartásának napját f. évi október 13 és 14-én d. e. 9 órára tűzte ki az országos iparegyesület helyiségeibe és egyúttal kibocsátott egy felhívást, melyben felszólítja ama vidéki kerületi pénztárakat, melyek eddig nem nyilatkoztak, hogy csatlakozásukat f. évi szeptember hó 30-áig jelentsék be az országos iparegyesületnél és a résztvevő pénztárak tudassák ugyanazon ideig kiküldöttjük vagy meghatalmazottjuk nevét, ugyancsak az országos iparegyesülettel; végül az előadók felkértek, hogy tömören indokoló határozati javaslatokat f. hó 20-ig ugyanide terjesztsek be.

CSARNOK.

A jövő reménye.

(Életkép a szabadságharc idejéből.)

Irtá: **Somodi József.** 11.

— Diplomát ugyan nincs — hiszen jól tudod, hogy a szabadságharc kitörése miatt nem tehettem ügyvédi, rigorózumot: de, ha a magyarok Istene segít, most innen, minden ügyvédi furfang nélkül is kiszabadulhatunk — Mond hát, mi a terved?

— Nem mas, mint ez... A jövő éjjel, a lehető legnagyobb óvatossággal ki fogjuk emelni az agy alatt levő padot. S aztán meg látjuk, hogy mit kell tennünk tovább?!

— Jól lesz... jól lesz.

Alig várják az éjjelt, hogy azonnal hozzá foghassanak a munkához. Még az egyszerű estebédet is érintetlenül hagyták.

Az éj végre leszálott. S minden legkisebb zörögést kerülve: a kérdéses padlót könnyű szerrel felvették. És beláttak egy nagy — semmiségre; honnan fojtó, kellemetlen levegő tödült kifelé.

— No, most mit tegyünk?
— Csak reám hallgassatok.
— Ki tudja, hogy milyen feneketlen mélység van előttünk?
— Ugyan, ne óbégass mindig.

Az illető, kezdte magát elszégyelni s elhallgatott. Andor pedig újra megszólt:

— Gyujtsatok gyorsan gyufát.
— Hátha az őr meglátja a világozást?!

Az egyik lakatos-honvéd tehát: helyeselve a megjegyzést, mielőtt gyufát gyujtottak volna: az abakot, ajtónyílást, kulcslyukot ruháneműekkel jól befodta.

A meggyujtott gyufa fényénél aztán, világosan ki lehetett venni, hogy előttünk egy nagy üreg van, a melynek alját is egész jól látták.

— Nincs mit sokat gondolkozni. Ki fog közülünk a mélységbe önként leereszkedni?
— En leugrom, bármi történik is.

És a nélkül, hogy tovább hallgatott volna a tervelgetésre: egy ugrás s lent volt. — Aztán hirtelen talpra állott.

E bátor ember egykor kőműves-legény volt s nem egyszer esett le építés közben magasabb állványról, a nélkül, hogy valami komolyabb baja lett volna.

— No, mit látsz?
— Semmit.
— Próbálj tapogatózni.
— De már azt nem teszem.
— Miért?

— Hátha e bagolyfészek valami elkarhozott lelke tanvája? Vagy valami bünbarlang?... Huh! Mintha egy vén asszony csontvázát látnám... Távoz öltem s átán!

Az utolsó szavakat hangosabban ejtette ki, mint akarta: Mire a barlang lakói: a denvérek, baglyok megrémült vijjogással röp-

ködtek és siettek a volt ellenség elől biztosabb helyre. Az egyik jámbor denevérfőka éppen feje fölött menekülvén: hideg, husos szárnyával meglegyintelte a kőműves kutatónak előbb a kalapját, s majd a kezét s körbe-körbe, összevissza repkedvén, később az arcát is.

És a ki csaták zajában félelmet nem ismert, aki a háromszínű zászlót mindig előlhordta, magasan lobogtatva: az most valami iomeretlen félelmet, hideg borzongatást érzett a hátán végig futkosni. — S kezeivel ijedten kapkodott a kellemetlen vendégek felé, elfojtott hangon folyvást mormogván:

— Hess... hess! Hogy a fránya lapitson agyon, Hess!!

Társai nem tudták elgondolni, hogy mi lelte. — S nagy szorongások között kérdik tőle:

— Mi bajod?
— Semmi.
— Tán félsz?
— No még csak a kellene. Olyan nincs.

De ezek az átkozott szárnyasok ugyancsak vijjognak, körül fognak.

— Annak igen egyszerű oka van.
— Ugyan mi?
— Bizonyosan megakarják vinni az örömhirt a magyar hazába szabadulásunk fölött.

— Az meglehet.
— Hat röpiének kifelé a levegőre.
— De mikor látunk mi napot? S élvezünk friss levegőt? Mert itt ugyan szurok sötét s fojtó levegő van. Huh! Dobjatok hát le gyorsan egy pakli gyufát.

Nem egy, de három négy pakli gyufa is hullott azonnal lefelé. A kőműves honvéd pedig az egyik pakli gyufát egészen meggyujtván, hosszabb keresés után egy jó erős, hosszú gerendát talált, tele penészgombával. Odátámasztotta hát a földfalhoz, hogy azon társai kényelmesen lecsuszthassanak.

— Csak gyorsan. Megtaláltam a Jákob lajtorját. S ha ezen az égre nem mehetek is: de legalább hozzám leszálhattok; és ismét együtt leszünk, a mint illik a hű bajtársakhoz...

A honvéd-foglyok egymásután leereszkedtek az erős gerendán. — Andor utóljára maradt. S mielőtt elbocsátkozott volna, még nem állhatta, hogy jóízű humorral — bár halkán — bucsut ne vegyen szállásától.

— No, te dicső kalitka! Ha minket ismét akkor látsz, mikor Kelemen Flórian fogházórnok: hát akkor várhatsz az ítélet napjáig.

S azzal minden zaj nélkül, helyre igazította a kivett padlót, hogy szabadulásuk útját lehetőleg elleplezze.

A menekülők aztán gyufagyujtása mellett folytatták utjokat kifelé.

— Pajtás! Ugy látom, hogy itt paprikást is főzhetnek. Ugy se ettünk a múlt este. Aki ezt a sok fat utunkba hordta: talán vadat is fog a számunkra küldeni. Csinálok nektek olyan pompás, jó főzőstökömöt, hogy az utánunk busongó börtönfelügyelő, Demeter Konrád uram, ha megköstölhatná, örömeiben ellejezene azon jutalmat is, amely reá várakozik azért, hogy minket olyan jól megörzött.

Folyt. köv.

Nyilt-tér.

Henneberg selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott mintázott damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban s. a. t.) a megrendelt árukat, postabár és vámmentesen, a házhoz szállítva, valamint mintákat postafordultával küldenek: **Henneberg G. (cs. és k. udv. szállító, selyemgyárai Zürichben.** Svájcba czímzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (I).

Bámulatos olcsó árban
beszerezhető

Ifj. Kovács S. czégnél

Kossuth-utca I-ső tkpéztár épület.

Női czipő III minőség	párja	2 frt 25
» » II prima	»	2 frt 50
» » I »	»	2 frt 75
» » keztyü bőr	»	3 frt 30
» félczipő	1 frt 60, 1 frt 75,	2 frt.
Férfi czipő III minőség		2 frt 25
» » II »		2 frt 50
» » I »		3 frt —
Legfinomabb »		3 frt 80
Fiu és leányka hegymászó czipő		
Bergsteiger	1 frt 1.30, 1.50, 1.80, 2.	2.50 páronként.

Csőtömegtől megvert és kimaradt
vászon és schiffon áruk

félárban,

valamint

férfi ingek,
alsó nadrágok, gallér, manchetták, nyak-
kendők, zsebkendők.

férfi és fiu kalapok

(valódi Pichler féle) harisnyák, keztyük,
esőernyők, utiböröndök,

illatszeresek

stb. igen előnyösen beszerezhetők a
fenti czégnél.

Nevelőnő!

róm. kath. vallásu kerestetik szerény
felvételek mellett egy 6 éves magyar fiu
oktatásához a Szepesség legszebb vidékén.

Ajánlatokat fizetési igények felem-
lítése mellett, szíveségből e lap kiadóhi-
vala továbbit.

Palugyai Malaga

a legkedveltebb

csemegebor

Minden jobb üzletben kapható.

Árjegyzékkel bor, cognac és cham-
pagnerről szívesen szolgál a

Palugyai és Társa

bornagykereskedő czég

Budafok.

Nyomatott Hoffman és Társa könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.

Uj!

Vége.

Uj!

Tévesztő kert

még csak

szerda szeptember 15-éig látható.

Felnőtteknek 20 kr., gyermekek és katonák 10 kr.

(gyermekek: iskola illetve osztályonként, 5 kr.)

Szíves látogatást kér tisztelettel

az igazgatóság.

Uj!

Uj!

Az általam leggondosabban össze-
állított, tekintélyes orvosok által aján-
lott és jónak talált vegyítés

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elter-
jedtségnek örvend, kapható minden
fűszerüzletben, valamint gyógyszer-
tárakban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy
üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan tel-
jesíttetnek.

Használati utasítással ellátott köny-
vecske minden üveggel ingyen adatik

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszer raktára.
DEBRECZENBEN, (Tisza-palota.)

Közgazdasági Bank Részvény-Társaság

DEBRECZENBEN (Tisza-palota)

felvette ügykörébe

a jelzálog-kölcsön üzletet

és azon kedvező helyzetben van, hogy törlesztési és egyszerű vissza-
fizetési kölcsönöket igen jutányos feltételek mellett
nyújthat.

Felhívjuk tehát szíves figyelmét a hitelezőknek, kik o les jelzá-
log-kölcsönt felvenni, vagy régi nagyobb kamatozásu tartozást
convertálni szándékoznak, kérvén, hogy erre vonatkozólag intézetünkkel
felkeresni szíveskedjenek.

Részletes felvilágosítások és utasítások kívánatra azonnal kü-
delnek.

Közgazdasági Bank Részvény-Társaság

Debreczen (Tisza-palota.)